

Aan de Minister van Infrastructuur en Milieu
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Zeist, 02 april 2012

Betreft: Internetconsultatie nieuwe Omgevingswet

Geachte Minister,

De rijksoverheid is voornemens binnen een bepaalde termijn te komen tot een nieuwe Omgevingswet, waarbij men feitelijk een stap verder wil zetten dan al met de WABO is gedaan. In de gegeven Omgevingswet zullen een groot aantal bestaande wetten op het gebied van Ruimte en onze leefomgeving in het algemeen, zoals daar zijn de Wro, de Wet geluidhinder, de Wet Luchtkwaliteit, de Wet Milieubeheer, maar ook de Crises- en Herstelwet worden geïntegreerd tot één wet. Hierbij wil de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. haar zienswijze tot het voornemen aan u kenbaar maken. Daarbij zal eerst een reactie in het algemeen worden gegeven, waarna nog op een aantal meer specifieke aspecten zal worden ingegaan.

Algemeen

De Stichting Milieuzorg Zeist e.o. waardeert het dat wordt gekomen tot een integrale Omgevingswet, waarin diverse wetten op het gebied van RO en de leefomgeving, dus het milieu, worden geïntegreerd. Als het op een zorgvuldige wijze gebeurt, kan dat immers tot een meer integrale planvorming leiden dan thans het geval. Nu worden immers bepaalde projecten (vaak marginaal) getoetst aan allerlei sectorale wetten zonder dat ook daadwerkelijk van een echte integratie tussen diverse sectoren sprake is, waardoor mogelijke integrale oplossingen achterwege blijven.

Alhoewel bepaalde provincies inmiddels een Omgevingsvisie hebben, waarin in tegenstelling tot zogenaamde Structuurvisies ook belangrijke omgevingsaspecten als Verkeer, Water en Milieu integraal worden meegenomen, ontbreken dergelijke omgevingsvisies veelal op gemeentelijk niveau. Weliswaar dienen de gemeenten dan overeenkomstig de nieuwe Wro over een zogenaamde Structuurvisies te beschikken, maar alhoewel deze veelal wel integraal zijn opgesteld, is hun abstractieniveau toch zodanig, dat zij over de door een bepaalde gemeente na te streven ambities op het gebied van de leefomgeving alleen een zeer globale indicatie geven. Hetzelfde geldt vaak in nog versterkte mate voor (vigerende) bestemmingsplannen, ook al mogen daarin opgenomen (nieuwe) ontwikkelingen dan niet strijdig zijn met vigerende wettelijke kaders, zoals die uit de Wet Luchtkwaliteit, Wet geluidshinder, FFW, etc.. Weliswaar zijn dan in bepaalde gevallen in bestemmingsplannen, afhankelijk ambitie gemeente, zogenaamde milieukwaliteitsprofielen opgenomen, maar de daarin gegeven ambities worden niet tot nauwelijks als toetsingskader voor bepaalde ruimtelijke ontwikkelingen genomen, waardoor o.i. (vele) kansen worden gemist om daadwerkelijk bij de planvorming tot een kwaliteitsverbetering van de leefomgeving te komen, zowel wat betreft bijvoorbeeld het versterken van het groen of het verbeteren van het milieu (sec), dus de luchtkwaliteit of de geluidsbelasting. Veeleer worden op basis bestaande wetgeving juist de grenzen opgezocht van wat wettelijk is toegestaan, met alle gevolgen voor het leefmilieu van dien. Juist door echte integratie te komen zou o.i. dus een enorme kwaliteitsslag mogelijk zijn.

Teneinde een dergelijke omgevingswet ook echt te kunnen laten functioneren is het o.i. zodoende noodzakelijk dat ook echt op een bepaald ruimtelijk schaalniveau, dus zowel op rijks-, provinciaal -, als gemeentelijk niveau, niet alleen tot eenduidige 'omgevingsvisies' wordt gekomen, maar ook tot daarvan afgeleide 'omgevingsplannen', waarin niet alleen aspecten van RO, maar met name ook die van de leefomgevingskwaliteit integraal worden meegenomen. In die zin zou de nieuwe omgevingswet daarvoor dan ook de basis moeten vormen en deze integratie dus 'verplicht' moeten stellen op alle overheidsniveaus.

Een ander belangrijk punt voor de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. is de mate van flexibilisering die men met de nieuwe wet wil toestaan. Was vroeger (op basis oude WRO) sprake van 'Toelatingsplanologie', met de invoering van de Nota Ruimte (en bijbehorende nieuwe Wro) van 'Ontwikkelingsplanologie', met nieuwe Omgevingswet wordt nu in een keer over 'Uitnodigingsplanologie' gesproken. Kennelijk wil men aan tal van ontwikkelingen nog meer ruimte bieden, zij het dat daar dan wel bepaalde voorwaarden/eisen tegenover zouden staan, zoals verbetering kwaliteit leefomgeving, die men overigens vooralsnog in het voorliggende voorstel niet nader invult. Zelfs acht men kennelijk overschrijding bepaalde normen aanvaardbaar als elders maar in algemene zin (op basis programmatische aanpak) tot een kwaliteitsverbetering wordt gekomen (vergelijk ook 'Wet Luchtkwaliteit') en/of tot een bepaalde compensatie (vergelijk ook de 'Interimwet Stad en Milieubenedering (2006)'). De Stichting Milieuzorg Zeist e.o. is evenwel van mening dat als men ook echt voor duurzame ontwikkeling wenst te gaan (zie overigens ook: 'Duurzaamheidsagenda Rijk'), dat men het juist niet in het daadwerkelijk maar steeds verder oprekken van de gegeven (beleids)kaders/(milieu)normen moet zoeken, maar gewoon heldere en ambitieuze (beleids)kaders/(milieu)normen zou moeten vaststellen, uiteraard mede afhankelijk van de in een bepaalde gebied na te streven (omgevings)kwaliteiten, die dan juist initiatiefnemers voor bepaalde projecten ook daadwerkelijk aanzetten om door middel van creatieve oplossingen aan gegeven kaders en ambities te voldoen (vergelijk o.a. ook huidige aanbesteding rijkswegen op basis van zogenaamde 'Plan van wensen/eisen').

Verder blijkt uit de door het Ministerie gegeven toelichting op de wet, dat men meteen ook de CHW in de nieuwe wet wil integreren. Deze wet maakt evenwel niet alleen procedures sneller, maar tast o.i. ook de rechtspositie van belanghebbende aan. Juist ook aangezien deze wet erop was gericht de in 2008 optredende financiële crisis te bestrijden, heeft de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. er dan ook bezwaren tegen dat deze wet nu niet alleen permanent dreigt te worden gemaakt, maar ook integraal opgenomen in de op te stellen omgevingswet (zie overigens ook 'Reactie permanent maken CHS door de Raad van State').

Specifieke aspecten

Alhoewel de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. dus op zich een voorstander is van de beoogde nieuwe omgevingswet, is zij wel van mening dat daarbij, wil deze ook echt functioneel en doelmatig zijn, wel aan een aantal voorwaarden dient te worden voldaan. Op een aantal voorwaarden zal hieronder nader worden ingegaan.

Allereerst is zij van mening, zoals overigens ook onder het kopje: 'Algemeen' al aangegeven, dat op alle overheidsniveaus, net zoals dat overigens overeenkomstig de huidige Wro het geval is, zogenaamde 'omgevingsvisies' worden opgesteld. Nu wil men dat overeenkomstig het voorliggende voorstel alleen voor zowel het rijk als de provincies verplicht stellen, maar niet voor de lagere overheden, dus de gemeenten. Aangezien - zeker gezien het huidige rijksbeleid op het gebied van RO en Milieu - er evenwel steeds meer van deregulering naar lagere overheidsniveaus sprake is (zie in deze met name ook de 'Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte'), dient juist aan het belang van het opstellen van integrale 'omgevingsvisies' door gemeenten een groot belang te worden gehecht, ook al aangezien daar vaak de daadwerkelijke (ruimtelijke) ontwikkelingen plaatsvinden. Juist ook als het opstellen van dergelijke plannen op basis van burgerparticipatie plaatsvindt (vergelijk overigens ook voorstellen commissie Elverding), is daar o.i. nog heel veel te winnen. Dergelijke integrale 'omgevingsvisies' kunnen dan de basis bieden voor de eveneens op te stellen integrale 'omgevingsplannen' die dan bestaande bestemmingsplannen moeten vervangen.

Waar zich de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. verder met name zorgen overmaakt is de wijze waarop men overeenkomstig het voorliggende voorstel met bestemmingsplannen om wil gaan. Als de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. het goed begrijpt wil men die plannen feitelijk gaan vervangen door een zogenaamde omgevingsverordening, waarin dan algemene regels

zijn opgenomen voor het gehele gebied van de gemeente. Die regels zouden dan weer wel per gebied nader kunnen worden gespecificeerd. Nu is de ervaring van de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. dat deelgebieden van een gemeente nog al eens van karakteristiek kunnen verschillen en dus dat daarvoor ook op een dergelijke gebied toegespitste planregeling van belang is, waarbij specifiek met de in dat gebied aanwezige waarden, zoals die van natuur en landschap, rekening kan worden gehouden. Zoals u bekend is ten aanzien van de standaardisering van de in een bepaald bestemmingsplan opgenomen regelgeving, mede vanuit het gezichtspunt van de gewenst geachte digitalisering (zie ook www.ruimtelijkeplannen.nl), al de 'SVBP2012' van kracht. Alhoewel binnen de daarin opgenomen standaardbestemmingen ook enige flexibiliteit mogelijk is, moeten de gegeven standaarden o.i. niet voor elk gebied van toepassing worden geacht, wil men althans de in een bepaalde gebied aanwezige waarden, zoals die van natuur en landschap, ook daadwerkelijk zorgvuldig kunnen bestemmen. De vraag voor de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. is dan of dat op basis van een algemene 'omgevingsverordening' dan wel mogelijk is. Belangrijker acht de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. het evenwel dat de planvorm van het 'bestemmingsplan' als zodanig ook daadwerkelijk blijft bestaan, zij het dan natuurlijk wel als verbrede vorm, dus als 'omgevingsplan'. Thans is het bestemmingsplan de enige burgerbindende planvorm op het RO gebied en deze biedt dan ook de rechtsbescherming aan burgers (en maatschappelijke) organisaties, op basis waarvan iedereen ook een bepaalde zekerheid heeft dat aanwezige (en gewenste) waarden, zoals die o.a. van natuur en landschap, ook (gedurende planperiode bestemmingsplan) behouden blijven, zij het dat daarvan natuurlijk altijd op basis zogenaamde buitenplanse ontheffing/postzegelbestemmingsplan kan worden afgeweken. Ook al is het voorliggende voorstel van de Minister o.i. daarover dan niet duidelijk, behalve dan dat de functionaliteit van (bestaande) bestemmingsplannen in stand dient te blijven, de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. acht het vanuit het gezichtspunt van rechtszekerheid dus wel van groot belang, dat de thans bij vigerende bestemmingsplannen behorende 'plankaarten', met een per gebied/locatie opgenomen bestemming, ook onder de nieuwe omgevingswet blijven bestaan.

Het voert de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. thans te ver om nu al op integratie diverse wetten in te gaan, maar het zal duidelijk zijn, dat het haar toch heeft verbaasd, dat bijvoorbeeld niet de Woningwet meteen integraal in de 'eerste tranche' wordt meegenomen, aangezien deze toch ook zeer belangrijke ro-componenten in zich draagt (vergelijk o.a. Woningwet, art. 44). Ook (gedeeltelijke) integratie van de Wet Natuurbescherming is uiteraard gewenst, juist ook om waarden van natuur vanaf begin planproces zorgvuldig rekening te kunnen houden, zij het dat de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. in een eerder stadium al wel grote kanttekeningen heeft geplaatst bij de wijze waarop de Staatssecretaris van E, L&I thans aan die wet vorm wenst te geven.

Wel is de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. er een voorstander van dat (eventuele) Mer's in een zo vroeg mogelijk stadium planontwikkeling worden opgesteld, zodat al vroeg met eventuele alternatieven kan worden rekening gehouden.

Hoogachtend,

P. Greeven

Afz.: Stichting Milieuzorg Zeist e.o.
P/a: B. de Wolf
Kometenlaan 70
3721 JV Bilthoven

